

รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

ร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานประกอบ
กิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ พ.ศ.

☐ กฎหมายใหม่

☒ แก้ไข/ปรับปรุง

☐ ยกเลิก

หน่วยงานของรัฐผู้เสนอร่างกฎหมาย กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนการปฏิรูปประเทศ

☒ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในเรื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ด้านความมั่นคง

ประเด็นยุทธศาสตร์ ๒ การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

- การรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมทั้งทางบกและทางทะเล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๗ กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่
จำเป็น

- ภาครัฐจัดให้มีกฎหมายที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ
ที่เปลี่ยนแปลง
- มีกฎหมายเท่าที่จำเป็น

☒ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศในเรื่อง แผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย และแผนการปฏิรูป
ประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ ๑

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องตรากฎหมายและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๑. สภาพปัญหา สาเหตุของปัญหา และผลกระทบของปัญหา

๑.๑ ปัญหาคืออะไร สาเหตุของปัญหาคืออะไร และผลกระทบปัญหาคืออะไร

ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดคุณลักษณะน้ำทิ้งที่ระบายออกนอกโรงงานให้มีค่าแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๙) เรื่อง กำหนดคุณลักษณะของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงานมีการใช้มาเป็นระยะเวลานาน จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

๑.๒ เหตุใดรัฐจึงควรแทรกแซงในเรื่องนี้

รัฐมีหน้าที่ในการปกป้องสาธารณสุขประโยชน์และทรัพยากรของชาติ ซึ่งการออกกฎหมายนี้เป็นการแสดงบทบาทในการจัดการทรัพยากรน้ำอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ทั้งนี้ โรงงานอาหารสัตว์ปล่อยน้ำเสียที่มีสารอินทรีย์สูง หากไม่มีการบำบัดที่เหมาะสมจะทำให้เกิดการเน่าเสียของแหล่งน้ำและทำลายระบบนิเวศในบริเวณใกล้เคียง อีกทั้งน้ำเสียจากโรงงานอาหารสัตว์มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากอุตสาหกรรมอื่น เช่น ค่า BOD, COD, น้ำมันและไขมันสูง การออกประกาศเฉพาะเจาะจงช่วยให้ควบคุมได้มีประสิทธิภาพมากกว่าใช้กฎหมายทั่วไป อีกทั้งเป็นการปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๒. วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการแทรกแซง

เพื่อควบคุมการระบายน้ำทิ้งโดยใช้บังคับกับโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์และโรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมที่รับน้ำเสียเฉพาะจากโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ ให้เหมาะสมกับวัตถุดิบ กระบวนการผลิต มลพิษที่เกิดขึ้น เทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสีย และสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน

๓. การแก้ไขปัญหในปัจจุบัน

๓.๑ วิธีการแก้ปัญหาที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบันคืออะไร

ใช้ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดคุณลักษณะน้ำทิ้งที่ระบายออกนอกโรงงานให้มีค่าแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๙) เรื่อง กำหนดคุณลักษณะของน้ำทิ้งที่ระบายออกจากโรงงาน โดยโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์และโรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมที่รับน้ำเสียเฉพาะจากโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ไม่ได้นำมาใช้บังคับกับประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๐

๓.๒ ต่างประเทศแก้ปัญหานี้อย่างไร (ถ้ามี) และการดำเนินการดังกล่าวเหมาะสมกับสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร

การปรับปรุงประกาศกระทรวงฉบับนี้ ดำเนินการสอดคล้องกับกฎหมายของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๗

๔. การรับฟังความคิดเห็น

- ☒ ได้รับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องแล้ว
- ☒ ได้นำผลการรับฟังความคิดเห็นมาประกอบการวิเคราะห์ผลกระทบแล้ว

๕. ความสัมพันธ์หรือความใกล้เคียงกับกฎหมายอื่น

๕.๑ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๕๖ ในกรณีที่มีการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการระบายน้ำทิ้ง การปล่อยทิ้งอากาศเสีย การปล่อยทิ้งของเสีย หรือมลพิษอื่นใดจากแหล่งกำเนิดออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่น และมาตรฐานดังกล่าวไม่ต่ำกว่ามาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดตามมาตรา ๕๕

๕.๒ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๗

๕.๓ ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงาน พ.ศ. ๒๕๖๐

๕.๔ ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม ลงวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐ เรื่อง กำหนดคุณลักษณะ น้ำทิ้งที่ระบายออกนอกโรงงานให้มีค่าแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๙) เรื่อง กำหนดคุณลักษณะของน้ำที่ระบายออกจากโรงงาน

๖. ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๖.๑ กฎหมายนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระอะไรแก่ใครบ้าง

ร่างประกาศกระทรวงฉบับนี้ ก่อให้เกิดหน้าที่ต่อผู้ประกอบการโรงงาน ดังนี้

๑) โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ ในประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๑๕(๑) โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการทำอาหารผสมหรืออาหารสำเร็จรูปสำหรับเลี้ยงสัตว์ และ ๑๕(๒) โรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับการปนหรือบด พืช เมล็ดพืช กากพืช เนื้อสัตว์ กระดูกสัตว์ ขนสัตว์ หรือเปลือกหอย สำหรับทำหรือผสมเป็นอาหารสัตว์ หรือทั้งสองอย่าง

๒) โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวมที่รับน้ำเสียเฉพาะจากโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์" หมายความว่า โรงงานปรับปรุงคุณภาพของเสียรวม (Central Waste Treatment Plant) ในประเภทหรือชนิดของโรงงานลำดับที่ ๑๐๑ ที่รับน้ำเสียเฉพาะจากโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ ในลำดับที่ ๑๕(๑) หรือลำดับที่ ๑๕(๒) หรือทั้งสองอย่าง

๖.๒ มีมาตรการป้องกัน แก้ไข คุ้มครอง หรือเยียวยาให้แก่ผู้รับผลกระทบตาม ๖.๑ อย่างไร

ไม่มี เนื่องจากร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับนี้มีความสอดคล้องกับประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานประกอบกิจการเกี่ยวกับอาหารสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๖๗ มีผลตั้งแต่วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๘ โดยผู้ประกอบการโรงงานได้ทราบและได้มีเวลาและโอกาสในการเตรียมความพร้อมของประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังกล่าว เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกฎหมายที่เปลี่ยนแปลงไปก่อนร่างประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับนี้ออก

๖.๓ กฎหมายนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชนอย่างไร

ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรวมซึ่งเป็นประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ในการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการกำกับดูแลโรงงาน รวมถึงการกำหนดนโยบายและสนับสนุนการประกอบกิจการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับวัตถุดิบ กระบวนการผลิต มลพิษที่เกิดขึ้น เทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสีย และสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในปัจจุบัน

๗. ความพร้อมและต้นทุนของรัฐในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

๗.๑ หน่วยงานผู้รับผิดชอบ

กรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

๗.๒ มีแนวทางและระยะเวลาเตรียมการในการปฏิบัติตามข้อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

ด้วยประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฉบับนี้เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐาน หน่วยงานรัฐภายใต้กระทรวงอุตสาหกรรมมีหน้าที่กำกับดูแลโรงงานให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด

๗.๓ มีแนวทางและระยะเวลาในการสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามและการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างไร

การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติให้เป็นไปตาม ร่างประกาศกระทรวงดังกล่าว ผ่านช่องทางการสื่อสารของกรมโรงงานอุตสาหกรรม เช่น เว็บไซต์ Facebook คู่มือ ฯลฯ

๗.๔ ต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะต้องใช้ในการปฏิบัติตามและบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย

ไม่ส่งผลกระทบต่องบประมาณ หรืออัตรากำลังที่ต้องเพิ่มขึ้น เนื่องจากหน่วยงานมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกำกับดูแลโรงงานตามกฎหมายเดิมอยู่แล้ว

๘. ผลกระทบโดยรวมที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

๘.๑ ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

ทางบวก

- ภาพลักษณ์ของโรงงานที่มีความนิรธรรม สู่ความน่าเชื่อถือทางการแข่งขัน
- ลดความเสียหายระยะยาวจากผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยลดต้นทุนฟื้นฟูแหล่งน้ำและระบบนิเวศ

ทางลบ

- ต้นทุนการดำเนินงานของโรงงานสูงขึ้น เช่น การปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย

๘.๒ ผลกระทบต่อสังคม

ทางบวก

- การควบคุมการระบายน้ำทิ้งออกจากโรงงานสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานอื่นทำให้ลดความขัดแย้งที่จะกลายเป็นปัญหาเกิดขึ้นภายหลังได้
- ส่งเสริมจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคอุตสาหกรรม
- คุณภาพชีวิตของชุมชนรอบโรงงานดีขึ้น เนื่องจากการควบคุมเข้มงวดขึ้น

ทางลบ

- ไม่มี -

๘.๓ ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพ

ทางบวก

มีการควบคุมการระบายน้ำทิ้งออกจากโรงงานด้วยค่ามาตรฐานที่เข้มงวดขึ้นกว่าประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง กำหนดคุณลักษณะน้ำทิ้งที่ระบายออกนอกโรงงานให้มีค่าแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในประกาศ กระทรวงอุตสาหกรรมฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๙) เรื่อง กำหนดคุณลักษณะของน้ำที่ระบายออกจากโรงงาน ทำให้ลดผลกระทบต่อตัวบ่งชี้ทางชีวภาพทางสิ่งแวดล้อม ลดการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ

ทางลบ

หากโรงงานไม่สามารถบำบัดน้ำเสียได้โดยเลี้ยงการบำบัด อาจมีการลักลอบระบายน้ำเสีย ทำให้ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมแย่ลง

๘.๔ ผลกระทบอื่นที่สำคัญ

- ไม่มี -

ส่วนที่ ๒

เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ การกำหนดโทษอาญา
และการให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลยพินิจ

๙. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบอนุญาต

- ไม่มี -

๑๐. เหตุผลความจำเป็นในการใช้ระบบคณะกรรมการ

- ไม่มี -

๑๑. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดโทษอาญา

- ไม่มี -

๑๒. เหตุผลความจำเป็นในการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีดุลยพินิจในการออกคำสั่งทางปกครองหรือ
ดำเนินกิจกรรมทางปกครอง

- ไม่มี -

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ปรากฏในรายงานนี้เป็นข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบและวิเคราะห์
อย่างถี่ถ้วนแล้ว

ลงชื่อ.....

วัน/เดือน/ปี ที่จัดทำ.....๑ ๘ ก.ค. ๒๕๖๘

หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
หมายเลขติดต่อ
อีเมล

กองส่งเสริมเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมโรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม
นายวโรศักดิ์ สันติวราคม ผู้อำนวยการกลุ่มมลพิษน้ำ
๐ ๒๔๓๐ ๖๓๑๕ ต่อ ๒๔๐๙
warosak.s@diw.mail.go.th